

ÉRTEKEZÉSEK.

Arany és Tompa kölcsönös plágiuma.

Bizony megtörtént, hogy a két költő egymástól csent. Egy ruhaválság alkalmával Arany kénytelen volt megválni régi kabátjától s ekkor megírta az *Érzékeny búcsút*, melynek első sora: «Télen nyáron nincs több, csak egy kabátom», Tompa országszerte elhíresedett népdalának: «Télen nyáron pusztán az én lakásom» paródiája. Alig hogy Arany verse megjelent a «Hölgyfutár»-ban, Tompa 1852 nov. 1-én kelt levelében rápirít: «Remélem, nem fogod eltagadni, hogy nem régen engem tetemesen meglóptál, mondván a te kabátodhoz: «Télen nyáron» stb.; azt is tudod, ámbár nem igen forgatod az írásokat, hogy szemet szemért, fogért fogat; versért verset, — szegény Kerényi és Bozzai haláláról emlékezvén leveledben (okt. 1.) azt mondogod: *Mért nem halunk már meg mindnyájan!* Ezt a sort én ellopom, szükségem van rá, s ezzel quittek leszünk. Egyszer Petőfivel ettünk egy korcsmában, belép egy harmadik, ki vidékről jött; Petőfi rákiált: *mikor jöttél örömömrre?* s én rögtön folytattam: *mikor megy el győtrelemre?* s e második sort Petőfi erővel el akarta tőlem meg a helyszínén venni, aztán kérte kölcsön, de én egy messzely bornál alább nem akartam adni; végre meglett az alkú félmesszely borért s egy töröttoldalú szivarért! Istenem! hogy elmúlnak az idők!» — Tompa fenyegetése nem maradt annyiban s a megjelölt mondatot, vagy inkább gondolatot csakugyan fel is használja egyik versében, nem ugyan parodizálva, hanem nagyon is komolyan. A *Barátim emlékezete* című költeményben, melyben Petőfi és Kerényi emlékezetének áldoz s felidézi az együtt töltött eperjesi napokat, az erdei lak költői versenyét, ennek kilencedik szakába illeszti Arany gondolatát:

Elmultak... eltűntek életök javában...

Miért is nem haltunk már meg mind a hárman!?

A következő szakokban aztán továbbfejleszti a belőle sarjadt elegikus érzelme- és gondolatsort. Evvel aztán elvégződött a két költő kicsi plágiumpere, legalább az eddig kiadott levelezésben nincsen több nyoma. Tompa idézett levele egyben jó korhatározó adat a *Barátim emlékezete* keletkezésére.

FOLNAI VILMOS.